

İSVEÇ KRALLIĞI

3 AYLIK DIŞ TEMSİLCİLİK RAPORU

Raporlama Dönemi: 2024 Ocak-Eylül

Raporu Hazırlayan: Stokholm Ticaret Müşavirliği

Ticaret Müşaviri: Gökhan ÖRNEK

1- Temel Ekonomik Göstergeler

İsveç Krallığı	2022	2023	2022/2023 % Değişim	2023 (1-9)	2024 (1-9)	2023/2024 % Değişim
GSYİH (Cari Fiyatlar - Milyar \$)	585	593	1,4	430,7	450,6	4,6
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	2,6	-0,2	-107,7	1,9 (Q1) -1,0 (Q2) -0,9 (Q3)	-0,4 (Q1) 1,0 (Q2) 0,7 (Q3)	-121,1 200,0 177,8
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	55.706	55.970	0,5	-	-	-
Tüketici Fiyat Enflasyonu (yıllık, %)	12,3	4,4	-64,2	5,8*	1,6*	-72,4
İşgücü (Milyon)	5,2	5,3	1,9	5,3*	5,2*	-1,1
İşsizlik Oranı (%)	7,5	7,7	2,7	8,1*	8,5*	4,9
Dış Ticaret Dengesi (Milyar \$)	-4,5	4,8	206,7	2,6	5,1	96,2
İhracat (Milyar \$)	197,4	197,9	0,3	146,7	146,0	-0,5
İthalat (Milyar \$)	201,9	193,1	-4,4	144,1	140,9	-2,2

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası dönem ortalama kurları esas alınarak ABD Dolarına çevrilmiştir.

* Güncel olan Kasım ayı verileri kullanılmıştır.

DEĞERLENDİRME

İsveç dünyadaki en gelişmiş ülkeler arasında yer almaktadır. İnovasyon, sürdürülebilirlik, birlikte yaratma ve eşitlik odaklı yaklaşımı esas alan dinamik bir ekonomiye sahiptir. İş ortamı, sürdürülebilirlik, küresel rekabetçilik, dil becerileri, verimlilik ve inovasyon gibi pek çok uluslararası endekste İsveç en üst sıralarda yer almaktadır. Uzun dönemli politikalar ve küresel yaklaşım sayesinde İsveç ekonomisi istikrarlı bir görüntü sergilemektedir. İsveç 10,5 milyon nüfusu ile orta büyüklükte bir ülke olarak değerlendirilebilecek olmakla birlikte, 2023 yılı verilerine göre 593 milyar ABD Doları Gayrisafi Yurt İçi Hasılası (GSYİH), 55.970 ABD Doları gibi yüksek kişi başına düşen milli gelir düzeyi, 391 milyar ABD Doları dış ticaret hacmi ile ekonomik ve ticari açıdan önemli bir pazardır.

İhracata dayalı bir ekonomik büyüme politikası olan İsveç'te büyümenin temel dinamikleri güçlü ihracat, yatırımlar ve tüketimdir. Büyümenin temelindeki bu dinamikler, covid-19 pandemisi kaynaklı küresel ekonomik durgunluktan 2019 ve 2020 yıllarında olumsuz etkilenmiştir. Bununla birlikte İsveç ekonomisi 2021 yılındaki % 5,1'lik büyümenin ardından 2022 yılında da % 2,6 oranında büyüme sergilemiştir. İsveç ekonomisi 2023 yılı genelini ise % 0,2 küçülme ile tamamlamıştır. 2023 yılında İsveç'in GYSİH'sı 593 milyar ABD Doları, kişi başına düşen GSYİH ise 55.970 ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2024 yılının ilk çeyreğinde % 0,4 küçülen, ikinci çeyreğinde % 1,0 büyüyen İsveç ekonomisi, 2024 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine oranla % 0,7 büyüme göstermiştir. Mevsimsel düzeltilmiş olarak bir önceki döneme oranla ekonomik büyüme ise % 0,3 olarak gerçekleşmiştir. Kaydedilen zayıf büyüme tarihsel ortalamaların altında kalmıştır. En büyük olumlu katkı stok değişimlerinden kaynaklanırken mal dış ticareti ise ekonomik büyüme üzerinde sınırlayıcı etkide bulunmuştur.

İsveç, genel olarak enflasyon oranında oldukça düşük-durağan bir profil izlemekte iken, 2022 yılında enflasyon İsveç için tarihi sayılabilecek seviyelere ulaşmış ve 2022 Aralık ayında % 12,3 olmuştur. Yaşanan gelişmelere bağlı olarak, enflasyonla mücadele kapsamında İsveç Merkez Bankası Riksbank ilk olarak 21 Eylül 2022 tarihinde politika faizini 1 puan arttırarak % 1,75 olarak belirlemiş, sonrasında yapılan tedrici artışların neticesinde ise politika faiz oranını 27 Eylül 2023 tarihinden geçerli olmak üzere % 4,0'e yükseltmiştir. Anılan politikanın da etkisiyle 2023 Aralık ayında yıllık enflasyon % 4,4'e gerilemiştir.

Enflasyondaki gerileme 2024 yılında da devam etmekte olup, 2024 Eylül, Ekim ve Kasım aylarında tüketici fiyatlarındaki artış % 1,6 olarak gerçekleşmiştir. Enflasyonda yaşanan gerilemeye paralel olarak Riksbank politika faizinde bir dizi indirim gitmiş olup, son olarak 13 Kasım 2024 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere politika faizinde 0.5 puan indirim yapılmıştır. Zayıf ekonomik faaliyetleri daha fazla desteklemek ve enflasyonun hedeflenen seviyede sabitlenmesine yardımcı olmak üzere alındığı açıklanan kararlarla İsveç'te politika faizi % 2.75 seviyesine gerilemiştir.

İsveç ayrıca, istihdam politikaları ve nitelikli işgücünün arttırılması kapsamında işgücüne dayalı olarak uygulanan göç politikası ile işsizliğin en düşük seviyelerde seyrettiği ekonomilerden olagelmıştır. Bununla birlikte, işsizlik oranı son yıllarda görece yüksek seyretilmektedir. 2023 yılında istihdam edilen kişi sayısı bir önceki yıla oranla 71.000 artmış ve 5.270.000'e yükselmiştir. İşsiz sayısı ise 18.000 artarak 440.000 olmuştur. Bu çerçevede, 2022 yılında % 7,5 olan işsizlik oranı 2023 yılında % 7,7 olarak gerçekleşmiştir. 2024 Kasım ayında ise istihdam edilen kişi sayısı 2023 Kasım ayına oranla gerileyerek 5.202.000 olarak gerçekleşmiş, işsizlik oranı ise % 8,1'den % 8,5'e yükselmiştir.

İhracat, ithalat ve dış ticaret hacminde belirgin artışlar kaydedilen 2021 yılının ardından İsveç'in dış ticaretindeki olumlu gelişmeler, İsveç Kronununun ABD Doları karşısında % 18 değer kaybettiği 2022 yılında yavaşlayarak da olsa devam etmiş, İsveç'in ihracatı % 4,1 artışla 197,4 milyar ABD Doları, ithalatı ise % 8,0 artışla 201,9 milyar ABD Doları olmuştur. 2023 yılı ise ihracatın ithalata oranla daha olumlu seyretmesi neticesinde, dış ticaret hacmindeki gerilemeye karşın İsveç'in dış ticaret açığının tersine çevrildiği bir yıl olmuştur.

3 Aylık Dış Temsilcilik Raporu
2024 Ocak-Eylül

2023 yılında İsveç'in ihracatı 2022 yılına göre % 0,3 artarak 197,9 milyar ABD Doları, ithalatı ise % 4,4 azalarak 193,1 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılındaki 4,5 milyar ABD Doları dış ticaret açığının ardından 2023 yılında İsveç 4,8 milyar ABD Doları ticaret fazlası vermiştir.

İsveç'te yaşanmakta olan ekonomik durgunluğun özellikle ithalat olmak üzere İsveç'in dış ticaretini de olumsuz etkilemekte olduğu görülmektedir. 2024 yılı Ocak-Eylül döneminde ise İsveç'in ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre % 0,5 azalarak 146,0 milyar ABD Doları, ithalatı ise % 2,2 azalarak 140,9 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Anılan dönemde İsveç % 96,2 artışla 5,1 milyar ABD Doları ticaret fazlası vermiştir.

2- Dış Ticaret

A- Dış Ticaretin Genel Görünümü

Birim: Milyar ABD Doları	İsveç'in İhracatı	Türkiye'nin İsveç'ten İthalatı	Tr Pay (%)	İsveç'in İthalatı	Türkiye'nin İsveç'e İhracatı	Tr Pay (%)	Türkiye-İsveç Toplam Dış Ticaret Hacmi
2022	197,4	2,02	1,0	201,9	1,58	0,8	3,60
2023	197,9	2,25	1,1	193,1	1,57	0,8	3,82
2024 (1-9)	146,0	1,67	1,1	140,9	1,15	0,8	2,82

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası dönem ortalama kurları esas alınarak ABD Dolarına çevrilmiştir.

B- Dış Ticaretin Aylık Görünümü

	2023 İsviçre'nin İhracatı (\$)	2024 İsviçre'nin İhracatı (\$)	2023 Türkiye'nin İsviçre'den İthalatı (\$)	2024 Türkiye'nin İsviçre'den İthalatı (\$)	2023 İsviçre'nin İthalatı (\$)	2024 İsviçre'nin İthalatı (\$)	2023 Türkiye'nin İsviçre'ye İhracatı (\$)	2024 Türkiye'nin İsviçre'ye İhracatı (\$)
Ocak	16.628.882.088	16.276.671.444	229.716.787	187.316.653	15.812.194.953	14.988.331.905	142.425.437	133.193.746
Şubat	16.242.926.109	16.485.744.853	166.583.554	200.843.691	15.754.363.664	15.435.433.878	126.980.329	120.330.722
Mart	18.701.858.185	17.020.971.145	238.691.833	179.340.332	17.890.481.373	16.510.102.742	148.093.506	122.897.125
Nisan	15.697.959.693	16.863.434.389	163.325.174	183.407.570	16.043.643.778	16.192.031.069	119.984.810	129.506.024
Mayıs	17.068.953.632	17.428.740.775	220.662.728	211.456.563	17.125.638.841	16.469.988.406	125.745.498	121.228.726
Haziran	16.457.625.777	16.264.601.991	131.230.036	176.801.536	16.259.761.128	15.485.385.953	130.635.133	140.880.886
Temmuz	13.947.474.772	14.737.556.219	178.245.852	153.477.233	13.374.510.842	14.126.655.822	118.662.416	117.436.235
Ağustos	14.642.053.536	14.506.352.255	130.094.742	182.916.386	15.363.773.766	15.124.371.839	124.713.973	137.420.152
Eylül	16.740.706.689	16.611.357.972	189.157.999	198.664.234	16.525.573.677	16.630.638.334	120.255.739	131.357.502,
Ekim	17.721.156.780		220.347.796		17.052.799.423		150.602.248	
Kasım	18.025.687.086		204.340.487		16.902.093.599		143.560.119	
Aralık	15.609.454.889		169.675.580		15.425.254.067		115.649.327	
Toplam	197.484.739.236	146.195.431.043	2.242.072.568	1.674.224.198	193.530.089.111	140.962.939.948	1.567.308.535	1.154.251.118

Kaynak: İsviçre İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsviçre İstatistik Kurumu'ndan İsviçre Kronu olarak temin edilmiş olup, İsviçre Merkez Bankası aylık kurları esas alınarak ABD Dolarına çevrilmiştir. Diğer tablolarda dönemsel kurların esas alınması nedeniyle verilerde bazı farklılıklar olabilmektedir.

C- Dış Ticaretin Ürün Bazlı Görünümü

İsveç'in Dünyadan İthalatında İlk 10 Ürün					
GTİP Kodu	GTİP Adı	2022 (\$)	2023 (\$)	2023 (\$) (1-9)	2024 (\$) (1-9)
27090090	Petrol Yağları ve Bitümenli Minerallerden Elde Edilen Yağlar (Ham), Diğerleri	14,971,670,249	11,268,367,185	8,291,528,244	8,831,198,603
87038010	Diğer Taşıtlar (Sadece Elektrik Motorundan Tahrikli Olanlar, Yeni Olanlar)	3,708,427,099	5,050,299,354	3,955,741,757	3,092,711,723
03021400	Atlantik Somonları (Salmo Salar) ve Tuna Somonları	3,843,200,046	4,151,845,877	2,918,021,036	2,625,857,125
27101943	Ağırlık İtibariyle Kükürt Oranı % 0,001'i Geçmeyenler (Motorin, Damıtık Denizcilik Yakıtı ve Diğerleri)	5,269,457,493	3,983,182,635	2,976,460,195	2,240,991,567
85171300	Portatif Otomatik Bilgi İşlem Makinaları, Diğer Bilgi İşlem Makinaları	3,411,900,858	3,010,724,651	2,136,558,442	2,057,724,413
85176200	Hücreli Ağlar İçin Ses, Görüntü veya Diğer Bilgileri Almaya, Çevirmeye ve Vermeye Mahsus Makinalar	3,096,149,531	2,936,184,471	2,291,411,270	2,007,403,741
30049000	Tedavide veya Korumada Kullanılmak Üzere İlaçlar (Diğerleri)	2,691,566,480	2,727,220,141	2,072,641,238	2,443,779,009
84713000	Portatif Otomatik Bilgi İşlem Makinaları, Diğer Bilgi İşlem Makinaları	2,752,646,161	2,171,709,081	1,611,774,155	1,656,085,330
87036010	Diğer Taşıtlar (Yeni olanlar)	1,372,252,797	1,588,902,970	1,164,962,130	977,771,914
85076000	Lithium İyonlu, Diğer Akümülatörler	839,747,720	1,502,573,110	1,019,260,133	1,339,079,160

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası dönem ortalama kurları esas alınarak ABD Dolarına çevrilmiştir. Dış ticaretteki ürün bazlı değişimleri takip edebilmek açısından 2023 yılında en fazla ithalatı yapılan ilk 10 ürüne dikkate alınmıştır.

3 Aylık Dış Temsilcilik Raporu
2024 Ocak-Eylül

İsveç'in Dünyaya İhracatında İlk 10 Ürün

GTİP Kodu	GTİP Adı	2022 (\$)	2023 (\$)	2023 (\$) (1-9)	2024 (\$) (1-9)
30049000	Tedavide veya Korumada Kullanılmak Üzere İlaçlar (Diğerleri)	6,181,497,815	5,541,539,682	4,105,607,114	4,263,995,610
87032319	Benzinli Yeni Binek Otomobilleri-1500 Cm3<Silindir Hacmi<1600 Cm3 (Sivil Kullanım İçin)	4,680,621,425	4,975,003,298	3,806,044,114	3,203,422,783
87036010	Diğer Taşıtlar (Yeni Olanlar)	3,229,714,119	4,726,294,187	3,246,172,540	4,835,329,894
03021400	Atlantik Somonları (Salmo Salar) ve Tuna Somonları	3,767,676,068	4,145,402,267	2,909,663,231	2,614,229,969
27101943	Motorin, Damıtık Denizcilik Yakıtı ve Diğer Yakıtlar (Ağırlık İtibariyle Kükürt Oranı % 0,001'i Geçmeyenler)	4,384,038,390	3,881,503,349	2,886,051,900	2,447,973,462
30021500	Dozlandırılmış veya Perakende Satışa Uygun Şekilde Ambalajlanmış veya Hazırlanmış Bağışıklık Ürünleri	2,744,792,621	3,591,280,562	2,796,726,514	2,732,304,186
26011200	Demir Cevherleri ve Zenginleştirilmiş Demir Cevherleri, Aglomere Edilmiş	2,926,781,721	3,052,542,580	1,904,422,914	1,595,104,375
27101245	Hafif Yağlar ve Müstahzarları: Kurşunsuz Benzin	2,616,307,010	2,422,773,358	1,805,160,381	1,646,919,038
85176200	Hücresel Ağlar İçin Ses, Görüntü veya Diğer Bilgileri Almaya, Çevirmeye ve Vermeye Mahsus Makinalar	2,523,808,433	2,246,987,705	1,702,859,540	1,472,932,497
47032100	İğne Yapraklı Ağaçlardan Sodalı veya Sülfatlı Kimyasal Odun Hamuru; Beyazlatılmış veya Yarı Beyazlatılmış	2,271,243,560	2,245,929,459	1,725,261,822	1,430,351,005

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası dönem ortalama kurları esas alınarak ABD Dolarına çevrilmiştir. Dış ticaretteki ürün bazlı değişimleri takip edebilmek açısından 2023 yılında en fazla ihracatı yapılan ilk 10 ürün dikkate alınmıştır.

3- İkili Ticaret

A- İkili Ticaretin ürün Bazlı Görünümü

Türkiye'nin İsveç'e İhracatında İlk 10 Ürün					
GTİP Kodu	GTİP Adı	2022 (\$)	2023 (\$)	2023 (\$) (1-9)	2024 (\$) (1-9)
87042191	Dizel/Yarı Dizel Yeni Taşıtlar, Silindir Hac. <2500 Cm3-Taş.Kap.< 5 Ton (Sivil Kullanım İçin)	44,737,014	64,819,031	50,057,353	42,790,510
73082000	Demir/Çelikten Kuleler ve Pilonlar	56,601,821	50,436,076	44,415,563	35,090,962
84501190	Otomatik Çamaşır Makinası -6 kg <Kuru Çam. Kap <10 kg	36,579,558	43,947,049	31,872,005	27,961,211
87021011	Midibüs; Yeni, Sadece Dizel veya Yarı Dizel Motorlu, Taşıma Kapasitesi >= 10 kişi	13,141,613	36,780,164	27,460,051	16,460,189
87032110	Binek otomobilleri; Yeni, Sadece Benzinli, Taşıma Kapasitesi <10 Kişi, Silindir Hacmi<=1000 cm3	12,062,941	33,364,962	21,783,868	5,512,293
61159500	Diğer Çoraplar-Pamuktan	29,669,376	29,521,221	21,429,543	24,499,367
84221100	Evlerde Kullanılan Bulaşık Yıkama Makineleri	35,577,531	25,667,493	18,271,520	15,388,426
57024200	Dokunmuş Halılar, Dokumaya Elverişli Maddelerden Diğer Yer Kaplamaları (Sentetik veya Suni Dokumaya Elverişli)	20,671,580	22,092,390	15,783,123	16,823,160
61091000	Tişört, Fanila, Atlet, Kaşkorse vb. Giyim Eşyası; Pamuktan (Örme veya Kroşe)	20,057,030	20,441,654	16,475,709	20,988,080
84181080	Birden Fazla Dış Kapılı veya Çekmeceli veya Kombinasyon Kombine Haldeki Soğutucu-Dondurucular, Hacmi <=340 litre	18,854,697	19,119,199	13,884,039	13,296,344

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası dönem ortalama kurları esas alınarak ABD Dolarına çevrilmiştir. Dış ticaretteki ürün bazlı değişimleri takip edebilmek açısından 2023 yılında İsveç'e en fazla ihracatı yapılan ilk 10 ürüne dikkate alınmıştır.

3 Aylık Dış Temsilcilik Raporu
2024 Ocak-Eylül

Türkiye'nin İsveç'ten İthalatında İlk 10 Ürün					
GTİP Kodu	GTİP Adı	2022 (\$)	2023 (\$)	2023 (\$) (1-9)	2024 (\$) (1-9)
26011200	Demir Cevherleri, Zenginleştirilmiş Demir Cevherleri (Kavrulmuş Demir Piritleri Dahil), Aglomere Edilmiş	310,542,369	196,519,122	119,198,716	142,918,740
87033219	Dizel/Yarı Dizel Yeni Binek Otomobilleri-1500 Cm ³ <Silindir Hacmi<1600 Cm ³ (Sivil Kullanım İçin)	174,475,232	159,562,850	125,673,216	58,594,780
87012110	Yarı Römorklar İçin Çekiciler; Yeni, Sadece Sıkıştırma Ateşlemeli İçten Yanmalı Pistonlu Motorlu Olanlar (Dizel, Yarı Dizel)	17,820,570	97,537,417	76,884,817	3,686,675
47032100	İğne Yapraklı Ağaçlardan - Yarı Beyazlatılmış veya Beyazlatılmamış	86,483,059	81,294,639	61,945,837	37,565,640
72044199	Pürüz Giderme ve Preslemede Meydana Gelen Çapaklar; Diğer (Diğer Demir ve Çelikten)	41,130,409	66,630,233	53,345,106	36,747,956
72254060	Diğer Alaşımli Çelikten Diğer Yassı Hadde Mamulleri; Rulo Olmayan, Sıcak Haddelenmiş, Eni >= 600 mm, 4.75 <= Kalınlık <= 10mm	43,365,585	57,563,197	50,433,977	52,409,038
27079999	Taşkömürü Katranının Yüksek Sıcaklıkta Damıtılmasından Elde Edilen Diğer Yağlar ve Diğer Ürünler	57,682	54,578,228	39,946,917	0
48109230	Çok Katlı Diğer Kağıt ve Kartonlar; Sadece Bir Dış Tabakası Beyazlatılmış	68,655,082	54,157,888	39,545,728	44,986,529
30049000	Tedavide veya Korumada Kullanılmak Üzere İlaçlar (Diğerleri)	34,112,468	44,999,265	29,163,927	37,302,224
72254040	Diğer Alaşımli Çelikten Diğer Yassı Hadde Mamulleri; Rulo Halinde Olmayan, Sıcak Haddelenmiş, Eni >= 600 mm, Kalınlık > 10mm	37,420,391	44,322,443	38,770,088	44,244,583

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Müşavirlik notu: Veriler İsveç İstatistik Kurumu'ndan İsveç Kronu olarak temin edilmiş olup, İsveç Merkez Bankası dönem ortalama kurları esas alınarak ABD Dolarına çevrilmiştir. Dış ticaretteki ürün bazlı değişimleri takip edebilmek açısından 2023 yılında İsveç'ten en fazla ithalatı yapılan ilk 10 ürün dikkate alınmıştır.

DEĞERLENDİRME

İsveç Dış Ticareti

İsveç dış ticareti, Avrupa Birliği (AB) ve Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyeliğinden kaynaklanan kurallara göre şekillenmektedir. AB üye ülkeleri arasında mal ticaretinde gümrük vergisi bulunmamakta ve 3. ülke ürünlerine yönelik Ortak Gümrük Tarifesi (OGT) uygulanmaktadır. Ayrıca diğer Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ve AB üye ülkeleri arasında 1994'te yapılan anlaşma ile oluşturulan Avrupa Ekonomik Alanı (AEA) kapsamında, AB üyesi olmayan Norveç, İzlanda ve Lihtenştayn da tek pazara dahil edilmiştir. Ülkemizle İsveç arasında ikili ticarete ilişkin tüm uygulamalar ise DTÖ hükümleri ve AB ile ticari ilişkilerimizin temelini oluşturan Gümrük Birliği çerçevesinde şekillenmektedir.

DTÖ verileri çerçevesinde İsveç 2022 yılında % 0,8 pay ile dünya ticaretinde en fazla ihracat yapan ülkeler sıralamasında 34 üncü sırada yer almıştır. En fazla ithalat yapan ülkeler sıralamasında 31 inci sırada yer alan İsveç'in dünya ithalatından aldığı pay % 0,8 olmuştur. Ülkemiz ise 2022 yılında % 1,0 pay ile en fazla ihracat yapan 29 uncu ülke olurken, ithalatta ise % 1,4 pay ile en fazla ithalat yapan 20 nci ülke konumunda bulunmaktadır.

2024 Ocak-Eylül döneminde İsveç'in ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre % 0,5 azalarak 146,0 milyar ABD Doları, ithalatı ise % 2,2 azalarak 140,9 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Anılan dönemde İsveç % 96,2 artışla 5,1 milyar ABD Doları ticaret fazlası vermiştir. İsveç'in dış ticaretinin miktar bazlı değişimi incelendiğinde ise ihracatının % 1, ithalatının ise % 2 oranında daraldığı görülmektedir.

İsveç'in 2024 Ocak-Eylül dönemindeki ihracatının bölgesel dağılımı incelendiğinde, ihracatın % 72,4'ünün Avrupa kıtasına yapıldığı dikkat çekmekte olup, bunun % 53,9'u AB 27 ülkelerine gerçekleşmiştir. İsveç'in ihracatının % 12,7'si Amerika; % 11,5'i Asya; % 2,0'si Afrika ve % 1,1'i ise Okyanusya ve Antarktika bölgelerine yapılmıştır. İthalatta Avrupa kıtasının ağırlığı % 82,6 ile daha da bariz olup, bunun % 66,5'ini AB 27 ülkeleri oluşturmaktadır. Diğer bölgelerden ithalat incelendiğinde; Asya'nın % 10,5; Amerika'nın % 5,2; Afrika'nın % 1,3 ve Okyanusya ve Antarktika'nın % 0,3 pay sahibi olduğu görülmektedir.

İsveç'in en çok ihracat ve ithalat yaptığı ülkeler arasında komşu ülkelerin ağırlığı dikkat çekmektedir. 2024 yılının ilk 9 ayında İsveç'in en fazla ihracat yaptığı ilk 5 ülke; Almanya (% 10,2); Norveç (% 9,7); ABD (% 9,1); Finlandiya (% 6,7) ve Danimarka (% 6,6) olarak sıralanırken, ülkemiz 1,67 milyar ABD Doları ve % 1,1 pay ile 16 ncı sırada yer almıştır. İsveç'in en fazla ithalat yaptığı 5 ülke ise; Almanya (% 16,2); Hollanda (% 10,8); Norveç (% 10,2); Danimarka (% 6,6) ve Çin (% 5,0) olarak sıralanırken, ülkemiz 1,15 milyar ABD Doları ve % 0,8 pay ile İsveç'in en fazla ithalat yaptığı 21 inci ülke olmuştur.

İsveç'in Ocak – Eylül 2024 dönemindeki ihracatının sektörel dağılımı incelendiğinde; % 44,6 ile en büyük payı makine ve ulaşım ekipmanları sektörünün aldığı görülmekte olup, bunu % 15,3 ile kimyasallar ve kauçuk ürünleri; % 10,2 ile mineraller; % 9,1 ile odun ve kağıt ürünleri; % 7,4 ile mineral yakıtlar ve elektrik akımı ve diğer ürünler takip etmektedir. Makine ve ulaşım ekipmanları sektöründe kara taşıtları (% 14,4); sınai makineler (% 14,4); elektronik-haberleşme (% 10,3) alt

grupları özellikle dikkat çekmektedir. İsviçre'in aynı dönemdeki ithalatının sektörel dağılımı incelendiğinde ise; % 43,5 ile makine ve ulaşım ekipmanlarının ihracatın yanı sıra ithalatta da ilk sırada geldiği görülmekte olup, bunu % 13,4 ile kimyasallar ve kauçuk ürünleri; % 10,6 ile mineral yakıtlar ve elektrik akımları; % 8,1 ile mineraller ve % 2,8 ile odun ve kağıt ürünleri takip etmektedir. Hesaplamalarda diğer (% 21,6) başlığı altında sıralanan gıda, içecekler ve tütün (% 11,4); tekstil, konfeksiyon ve ayakkabı (% 4,8) ile mobilya (% 1,3) ise ihracatımız açısından potansiyel arz eden ürün grupları arasında yer almaktadır.

Türkiye-İsviçre İkili Ticari İlişkiler

Ülkemiz ile İsviçre arasındaki ikili ticari ilişkilerin gelişimi incelendiğinde; 2020 yılında 1,21 milyar ABD Doları olan İsviçre'e ihracatımız 2021 yılında % 31 artışla 1,58 milyar ABD Dolarına yükselmiş, 2022 ve 2023 yıllarında ise aynı seviyelerde gerçekleşmiş; İsviçre'ten ithalatımız 2020 yılında 1,61 milyar ABD Doları iken, 2021 yılında % 10 artışla 1,77 milyar ABD Dolarına, 2022 yılında % 14 artışla 2,02 milyar ABD Doları, 2023 yılında ise % 11,4 artışla 2,25 milyar ABD Dolarına yükselmiştir. Bu gelişmeler çerçevesinde İsviçre ile ikili ticaret hacmimiz 2023 yılında % 6,1 artışla 3,82 milyar ABD Doları seviyesine ulaşmış olup, ülkemiz aleyhine 680 milyon ABD Doları ticaret açığı kaydedilmiştir.

2024 Ocak-Eylül döneminde ise 2023 yılının aynı dönemine oranla İsviçre'e ihracatımız % 0,3 azalışla 1,15 milyar ABD Doları, ithalatımız % 1,4 artışla 1,67 milyar ABD Doları, dış ticaret hacmimiz ise % 0,7 artışla 2,83 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz ile İsviçre arasındaki ticarete sanayi ürünlerinin ağırlığı dikkat çekmektedir. İsviçre'e 2023 yılı ihracatımızda 8'li GTİP bazında ilk 10 ürün; dizel/yarı dizel taşıtlar; demir-çelikten kuleler; otomatik çamaşır makineleri; dizel/yarı dizel motorlu midibüsler; benzinli binek otomobiller; pamuktan çoraplar; bulaşık makineleri; dokunmuş halılar; tişört, fanila ve atletler; soğutucular / dondurucular olmuştur. 2023 yılında İsviçre'ten ithalatımızda 8'li GTİP bazında ilk 10 ürün ise; demir cevherleri; dizel/yarı dizel binek otomobilleri; yarı römorklar için çekiciler; odun hamurları; demir-çelikten çapaklar; alaşımli çelikten diğer yassı hadde mamulleri (kalınlık 10 mm'den küçük); taşkömürü katranının damıtılmasından elde edilen yağlar; çok katmanlı kağıt ve kartonlar; ilaçlar; alaşımli çelikten diğer yassı hadde mamulleri (kalınlık 10 mm'den büyük) olarak sıralanmıştır.

2024 Ocak-Eylül dönemi ikili ticaretimiz 2'li harmonize sistem kodlarına göre incelendiğinde ise İsviçre'e ihracatımızda; 84- nükleer reaktörler, kazanlar, makineler (215 milyon ABD Doları); 61- örme veya kroşe giyim eşyası (142 milyon ABD Doları); 87- motorlu kara taşıtları (122 milyon ABD Doları); 85- elektrikli makine ve cihazlar (113 milyon ABD Doları); 73- demir veya çelikten eşya (82 milyon ABD Doları); İsviçre'ten ithalatımızda ise 84- nükleer reaktörler, kazanlar, makineler (309 milyon ABD Doları); 87- motorlu kara taşıtları (305 milyon ABD Doları); 72- demir ve çelik (272 milyon ABD Doları); 48- kağıt ve karton (153 milyon ABD Doları); 26-metal cevherleri (143 milyon ABD Doları) ilk 5 ürün grubu olarak dikkat çekmektedir.

4. İKİLİ EKONOMİK – TİCARİ GÜNDEM

Türkiye-İsveç JETCO II. Dönem Toplantısı: Ülkemiz ve İsveç arasında 2014 yılında imzalanan Ortak Ekonomi ve Ticaret Komisyonu (JETCO) Anlaşması ile kurulan Türkiye-İsveç JETCO Birinci Dönem Toplantısının 05 Mayıs 2021 tarihinde video konferans yöntemiyle yapılması ikili ekonomik ve ticari ilişkilerin gelimi açısından önemli bir gelişme olmuştur. Anılan toplantıda İsveç ile ticaret hacmimizi önümüzdeki dönemde dengeli bir biçimde arttırarak 5 milyar ABD Doları seviyesine çıkartma hedefi belirlenmiş olup, ikili ticari ilişkilerde anılan potansiyelin mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Türkiye-İsveç II. Dönem JETCO Toplantısı ile anılan toplantıyla eşzamanlı olarak düzenlenecek ve iki ülke iş dünyasının temsilcilerini bir araya getirecek bir İş Forumunun 2023 yılı başında Stokholm'de gerçekleştirilmesi planlanmış, ancak ortak bir tarih üzerinde mutabakat sağlanamamıştır.

Diğer taraftan, Litvanya'nın başkenti Vilnius'ta gerçekleştirilen NATO Zirvesi öncesinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, İsveç Başbakanı Sayın Ulf Kristersson ve NATO Genel Sekreteri Sayın Jens Stoltenberg arasında yapılan görüşme sonrasında yayımlanan basın açıklamasında: müttefikler arasındaki savunma ticareti ve yatırımlarında hiçbir kısıtlama, engel veya yasak olmaması gerektiği ve bu tür engellerin kaldırılmasına yönelik çalışmalar yapılacağı; Türkiye ve İsveç'in Türkiye-İsveç Ortak Ekonomi ve Ticaret Komisyonu (JETCO) aracılığıyla ekonomik işbirliğini arttırma konusunda anlaştığı; her iki ülkenin de ikili ticaret ve yatırımların geliştirilmesine yönelik fırsatların en üst düzeye çıkarılmasına gayret edecekleri; AB-Türkiye Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ile vize serbestisi de dahil olmak üzere İsveç'in Türkiye'nin AB katılım sürecini canlandırma yönündeki çabalarını aktif olarak destekleyeceği hususlarına da yer verilmiştir.

Bu çerçevede, Türkiye-İsveç JETCO II. Dönem Toplantısı Ticaret Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat ile İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği ve Dış Ticaret Bakanı Sayın Johan Forssell'in eşbaşkanlıklarında 3 Eylül 2024 tarihinde Stokholm'de gerçekleştirilmiştir. Ticaret Bakanları düzeyinde yapılan JETCO Toplantısı ile eş zamanlı olarak Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) ve Business Sweden tarafından ayrıca iki ülke iş dünyası temsilcilerinin katılımıyla bir Yuvarlak Masa Toplantısı düzenlenmiştir. Son olarak Dünya Türk İş Konseyi (DTİK) tarafından düzenlenen DTİK İsveç Buluşması etkinliği çerçevesinde, DEİK Başkanı Sayın Nail Olpak'ın moderatörlüğünde Sayın Bakanımız İsveç'te faaliyet gösteren önemli iş insanlarımız ve uluslararası şirketlerde üst düzey görev yapan profesyonel Türk yetkililerle bir araya gelmiştir.

Türkiye-İsveç JETCO II. Dönem Toplantısı kapsamında Ticaret Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat'ın İsveç'e gerçekleştirdiği ziyaret İsveç ile ikili ilişkilerin arzu edilen seviyeye çıkarılması açısından son derece uygun bir zemin yaratmaktadır. İsveç ile ülkemiz arasında oluşan yeni dönemde ikili ekonomik ve ticari ilişkilerdeki potansiyeli açığa çıkarmak açısından iki ülke iş dünyası arasındaki temas ve işbirliğinin arttırılmasına yönelik faaliyetlerin büyük önem taşıdığı ve desteklenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Müteahhitlik Alanında İşbirliği: Mal ticaretinin yanı sıra hizmet ticareti de ülke ekonomimiz açısından büyük önem taşımakta olup, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri Türkiye'nin hizmet ihracatına en fazla katkı sağlayan sektörler arasında yer almaktadır.

Diğer taraftan, Ukrayna'nın Yeniden İnşası", Ticaret Bakanımız Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat'ın eşbaşkanlığında 3 Eylül 2024 tarihinde Stokholm'de gerçekleştirilen Türkiye-İsveç JETCO II. Dönem Toplantısı ile DEİK ve Business Sweden tarafından düzenlenen yuvarlak masa toplantısında ele alınan temel konular arasında yer almıştır. Ukrayna'da Türk müteahhitlik şirketlerinin başarıları ve sahadaki varlıkları İsveçli şirketler ile sağlanabilecek işbirlikleri açısından önemli bir imkan yaratmaktadır. Diğer taraftan, sürdürülebilir ulaştırma, yenilenebilir enerji ile özel müteahhitlik alanlarında İsveçli şirketlerin sahip oldukları teknolojik üstünlükler ile İsveç'in sağladığı ilave finansman imkanları Türk müteahhitleri açısından da olumlu bir nitelik taşımaktadır.

Zira özellikle İsveç ihracat kredi garanti kuruluşları EKN ve SEK'in Türkiye'de ve diğer ülkelerde Türk müteahhitlerin çeşitli projelerine belirli oranda İsveç mal ve hizmetlerinin kullanılması koşuluyla finansman sağladığı, özellikle Türkiye'deki altyapı projelerini yakından takip ettikleri, yeni projeler ve finansman imkanları hakkında Türk müteahhitlik firmaları ile görüşmeler halinde oldukları bilinmektedir.

Dolayısıyla gerek ülkemiz gerekse İsveç açısından büyük önem taşıyan Ukrayna'nın yeniden inşasına yönelik olarak iki ülke arasında çeşitli işbirlikleri sağlanabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca, İsveç'in NATO üyeliği sonrasına yönelik ortaya çıkan ihtiyaç dikkate alındığında, İsveç'te ülkemiz firmaları açısından müteahhitlik ve teknik müşavirlik alanındaki potansiyelin daha da artmakta olduğu görülmektedir.

Önemli Gelişmeler:

Vestel Elektronik'in bağlı ortaklığı olan Vestel Holland beyaz eşya sektöründe faaliyet gösteren İsveç merkezli Cylinda AB'nin paylarının satın alımına yönelik olarak Elektroskandia Sverige AB şirketi ile 8 Nisan 2024 tarihinde Hisse Alım Sözleşmesi imzalamıştır. Satın alma işlemine yönelik İsveç Rekabet Otoritesi'nden gerekli yasal izinler de alınmıştır. Vestel tarafından yapılan açıklamada; bu stratejik yatırımın şirketin uzun vadeli sürdürülebilir büyüme hedefine ulaşmasını destekleyeceği ve özellikle Kuzey Avrupa ülkelerindeki pazar payını arttırmasına katkı sağlayacağı belirtilmiştir.

Nordik düşük fiyat pazarındaki en önde gelen perakendeci olan **Rusta**, Güney Doğu Avrupa ve Kuzey Afrika satın alma faaliyetlerini daha da geliştirmek ve kontrol etmek amacıyla İstanbul'da yeni bir satın alma ofisi açmıştır. 6 Mayıs 2024 tarihinde Rusta'dan yapılan açıklamada, Türkiye ofisi sayesinde geniş bir ürün yelpazesinde Türkiye ve çevresindeki mevcut ve yeni tedarikçilerle işbirliklerinin güçleneceği vurgulanmıştır. Çin, Hindistan ve Vietnam'dan sonra dördüncü satın alma ofisini Türkiye'de açan Rusta'nın, ülkemizin Rusta'nın ana satış pazarlarına görece yakınlığını dikkate alarak, tedarik güvenliğini garanti altına almayı da amaçladığı değerlendirilmektedir. Rusta'nın halihazırda İsveç, Norveç, Finlandiya ve Almanya'da 210'un üzerinde mağazası, İsveç ve Finlandiya'da online satış kanalları bulunmaktadır.

Avrupa'nın en büyük güvenlik şirketlerinden Securitas AB ve dünyanın en büyük kilit üreticilerinden Assa Abloy'u da bünyesinde barındıran İsveç yatırım şirketi Investment AB Latour'un iştiraki olan **Innovalift**, Türk asansör teknoloji şirketi **Arkel Asansör**'ün % 100 hissesini almak için sözleşme imzalamıştır. 19 Temmuz 2024 tarihinde Innovalift'ten yapılan açıklamada, bu satın alma ile şirketin kontrol sitemleri ve ilgili asansör bileşenleri alanındaki konumunun güçlenmesinin ve yeni coğrafi pazarlara erişim sağlanmasının hedeflendiği belirtilmiştir.

İş Heyetleri ve Ziyaretler:

- Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği tarafından “Otomotiv Sektöründe Yeşil Dönüşüm Ur-Ge Projesi” kapsamında 12 firmamızdan 22 yetkilinin katılımıyla 21-25 Ocak 2024 tarihlerinde İsveç’e yurtdışı pazarlama faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Heyetimiz bu çerçevede Volvo Cars, Scania Group, SKF Group ve Wallenberg grubun varlık yönetim şirketi FAM AB üst düzey yetkilileri ve Volvo Cars ve Scania Group satın alma yetkilileri ile bir araya gelmiştir. Gerek firma temsilcileri gerekse Uludağ İhracatçı Birlikleri yetkilileri ile gerçekleştirilen görüşmeler neticesinde ziyaretin son derece faydalı olduğu ve çeşitli iş bağlantılarının kurulmasına katkı sağladığı görülmüştür. Türkiye-İsveç ikili ticareti incelendiğinde otomotiv sektörünün hem ihracatımız hem de ithalatımız için en önde gelen sektör olduğu görülmekte olup, ikili ticari ilişkilerin geliştirilmesi açısından otomotiv sektöründe sağlanacak işbirliklerinin son derece önemli olduğu değerlendirilmektedir.
- Stockholm Furniture Fair 6-10 Şubat 2024 tarihleri arasında Stokholm'de gerçekleştirilmiş olup, fuara İstanbul Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Birliği info stant ile katılım sağlamıştır. Birlik Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve TİM Başkan Vekili Sayın Ahmet Güleç fuara katılmak üzere Stokholm'ü ziyaret etmiştir.
- “Türkiye'nin makroekonomik görünümü ve bir üretim destinasyonu olarak potansiyeli” semineri İsveç’in İstanbul Başkonsolosluğu, İsveç yatırım ve ticareti geliştirme kurumu Business Sweden ve ülkemizde faaliyet gösteren İsveç Ticaret Merkezi Derneği tarafından 26 Nisan 2024 tarihinde Stokholm’de gerçekleştirilmiştir. Önemli İsveçli şirketlerin üst düzey yöneticilerine ülkemizin iş, ticaret ve yatırım potansiyelini anlatmak üzere düzenlenen etkinliğe 40’ın üzerinde iş insanı tarafından katılım sağlanmıştır.
- Antalya Ticaret Borsası tarafından 20-25 Ağustos 2024 tarihlerinde Ticaret Bakanlığımızın desteğiyle, Helsingborg ve Stokholm şehirlerine yönelik, yaş meyve ve sebze alanında faaliyet gösteren üretici ve ihracatçı 8 firmamızın katılımıyla “Yaş Sebze ve Meyve İhracatının Geliştirilmesi Projesi (21UR-GE023) Yurt Dışı Pazarlama Faaliyeti” gerçekleştirmiştir. Ziyaret kapsamında Helsingborg ve Stokholm'de ikili iş görüşmeleri gerçekleştirilmiş, meyve-sebze alanında önemli firmalar, pazar yerleri ziyaret edilmiştir.

Ülkemiz ile İsveç arasındaki ikili ekonomik ve ticari ilişkilerdeki potansiyeli açığa çıkarmak açısından iki ülke iş dünyasının düzenlenecek çeşitli etkinlikler suretiyle temas ve işbirliğinin artırılması büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, İsveç’e yönelik gerçekleştirilecek iş ve ticaret heyetleri, fuar katılımları, iş ziyaretleri, yerel firma kuruluşu gibi faaliyetlerin mevcut potansiyelin realize edilebilmesi açısından son derece önemli olduğu değerlendirilmektedir.